

TÉMA IN

in.ihned.cz/tema

ležité cílové skupiny žen a mladých jezdců-freestyletů. Sporten se ale nezpovírá ani své klientele bedlivě sledující především cenu a stále věnuje péči i lyžím rekreačním. Zcela objektivně lze říci, že tyto lyže jsou poměrem cena/výkon takřka výjimečné.

Postupem času se firma, sídlící v tradičních prostorách, vybavila nejmodernějšími stroji. Nynější produkce okolo 350 000 párů jde z asi osmdesáti procent na export, vesměs pod značkami zadavatelů, avšak s konstrukcemi Sporten. V Novém Městě už v průběhu let vyráběli pro většinu světových jmen, tedy mimo jiné pro Head, Elan, Madshus, K2, Kneissl, Rossignol, Salomon či Stöckli. Koncoví uživatelé takových lyží to většinou ani nevědí. Posledním případem jsou velmi uznávané freeridové speciálky ZAG. Stěžejními trhy jsou Skandinávie, USA, Kanada, Japonsko.

Široký záběr

Zajímavost? Snad žádná firma na světě nemá v programu tak širokou škálu lyží. Počínaje těmi, na nichž získal olympijské zlato akrobat Valenta, lyžemi pro jízdu na písku (!), unikátními 260centimetrovými rychlostními speciálkami skitandemu Lesák-Bauer a skočkami přes běžky a turistické lyže včetně těch známého polárníka Jakeše. V nabídce jsou i sjezdovky od rekreačních po závodní, lyže pro děti a mládež nebo třeba krátké skiboardy. A také snowboardy, zase včetně závodního prkna pro snowboardcross.

Malý zázrak jménem Lusti

Zcela jinak vznikl druhý hlavní domácí výrobce Lusti. Podnikatel Milan Luštinec z východokrkonoského Žacléře začínal počátkem 90. let, jako ostatně mnozí, s výrobou snowboardů. A jako většina – dnes už vesměs neexistujících značek – se časem dostal do problémů. Zčásti díky snaze nevzdat se a také souhrou šťastných náhod se nakonec, už takřka na hranici rezignace, dal dohromady s rakouským partnerem, který hledal dobrého a cenově výhodného výrobce lyží pod svou značkou. Společnou investicí vznikla na kraji bývalého hornického města nová úhledná továrna společnosti Gallus Industries.

Na rozdíl od Nového Města, kde podnik s tradicí a zkušenostmi stál, se tady skoro vše rodilo na zelené louce. Bývalý zámečník ze zrušené šachty se musel stát mužem širokého záběru: zkonstruoval řadu strojů, které dodnes v továrně slouží, organizuje, řídí, v počítači má uložené přesné parametry všech lyží, sám si pečlivě hlídá výrobu zá-

vodních zakázkových modelů, papíruje... Se čtyřiceti lidmi je třetím největším zaměstnavatelem ve městě.

Nízká cena, ale i kapacita

Postupně a opatrně se vedle hlavního programu – výroby pro zahraničního partnera podle jeho specifikací – začaly objevovat „vlastní“ lyže pod značkou Lusti. Pozoruhodné je, že známými se staly nejprve mezi závodníky. Oblibu u širší veřejnosti si získaly především radikálně tvarované slalomky a sportovní „crossky“. V nabídce je ale až neuvěřitelně široká škála modelů včetně krátkých, rekreačních, sportovních, závodních i pro freeskiing. A také snowboardů. Velké oblibě se těší dětské závodní, především kvůli výjimečně příznivé ceně pro oddíly. Ale i plná cena všech ostatních lyží pro individuální zájemce leží podstatně níže než u srovnatelné konkurence.

Firma produkuje kolem 30 000 párů lyží pro Rakousko, dva tisíce pro český trh, k tomu tři až pět tisíc snowboardů. Malou vadou na kráse byl dosud zájem převyšující výrobní možnosti. Lyže Lusti také nenajdeme v běžných obchodech a prodej probíhá nejčastěji na základě přímé objednávky. Nelze tedy spoléhat na to, že přijdeme do prodejny, lyže si osaháme, zaplatíme a odneseme. Jestliže Sporten vyniká poměrem cena/výkon zejména u lyží rekreačních, Lusti příjemně překvapí cenou i u modelů nejdražších.

Podobnou cestu má za sebou i další domácí výrobce Choc. Rovněž tato malá třebečská firma začínala před patnácti lety se snowboardy. Staví je dodnes, před třemi lety k nim přidala obdobně vyráběné lyže freeskiingové.

Kdo vydrží?

Také lyžování je už zachváčeno stěhováním výroby do levnějších zemí. Ukrajina, Estonsko, Rusko, Balkán, nějakou dobu i Čína. Tuzemské konkurenční výhody se ztenčují, i když stále fungují. Například Sporten se tak během pár let z výrobce levnějších modelů stává součástí „staré dobré Evropy“ s jistotami kvality, zkušeností, tradice i dodavatelské kázně. Což je zároveň i nevýhodou, neboť takové ctnosti mají svou cenu.

Především v segmentu levnějších lyží, dnes stále více pronikajících do řetězců a hypermarketů, je tlak na cenu přímo brutální a ostatní parametry ustupují do pozadí.

„Výrobci z Východu dodávají za ceny, za něž my ani nenakoupíme materiál,“ tvrdí ředitel Sportenu Ján Hudák.

Zdražují se vstupy včetně energie, rostou mzdy, klesá kurz dolaru, ceny ale stagnují. Ještě v roce 2005 vykázal Sporten kvalitní výsledek se ziskem 52 milionů korun při obratu 384 milionů. Po loňské katastrofální sezoně, jež tvrdě postihla celou branži a logicky dopadla i na platební morálku odběratelů, se ale nepopulární propouštění nevyhnulo ani jemu.

Jak bude produkce lyží v tradičních zemích odolávat? Udrží se velkovýroba? Nebo přežijí především drobní specialisté, zejména pokud jejich malosériové až kusové lyže získají kultovní status či se mu alespoň dobrou pověstí přiblíží? To dnes vlastně nikdo s jistotou neví. ■

IVAN SOSNA

Autor je redaktorem SNOW.CZ,
konzultantem a lektorem Svazu lyžařů ČR.

Informace

www.sporten.cz

www.lusti.cz

www.choc.cz